

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๐๓/ ๕๙๕

735
15 ก.ย. 2552
10.00

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3691
15 ก.ย. 2552 8.05

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ๘๒ ซอยพหลโยธิน ๓
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนด
เขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๘
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๕๓๔๖ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา”
ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ
อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งคาดว่าจะมีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ จึงขอให้ รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น
ขจรประศาสน์) ในฐานะประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กปร.) เสนอความเห็นในส่วน
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๒ นั้น

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเรียกร้องของราษฎร
ในกลุ่ม “แผ่นดินของเรา” ที่ไม่ยอมรับการดำเนินงานตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
ที่ดินของรัฐ (กปร.) และผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ เป็นการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหา
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะกรณีโดยการใช้มาตรการ
ของ กปร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐเป็นหลักในการแก้ไขปัญหา
แต่เมื่อผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศไม่เป็นคุณ กลุ่มผู้ร้องจึงประสงค์ที่จะให้นำผลการสอบสวนสิทธิ

ของคณะกรรมการ...

ของคณะกรรมการชุดที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมาใช้ กรณีนี้ได้มีการพิจารณาเป็นที่ยุติ โดยเป็นมติที่ประชุม กปร. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑แล้วว่า ไม่อาจดำเนินการได้ โดยให้ถือว่าหลักฐานการ สอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่ มท.แต่งตั้ง เป็นเพียงเอกสารหลักฐานอื่น ที่มีส่วนสนับสนุนว่า มีการครอบครองฯ มาก่อนการหวงห้ามที่ดินของรัฐ ซึ่งการที่จะใช้หลักฐานอื่นดังกล่าวนี้จะต้องดำเนินการตาม มาตรการของ กปร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ ข้อ ๑.๑ คือ ต้องใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการ พิสูจน์สิทธิ

สำหรับในประเด็นของกระทรวงมหาดไทยที่ขอขวนการไว้ระเบียนสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ และ มาตรการของ กปร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ กปร. เห็นควรดำเนินการดังนี้

(๑) ในประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า ควรมีการแก้ไขมติดิสนครเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงของการสอบสวนสิทธิของคณะอนุกรรมการฯ ระดับ อำเภอ ๑ คณะ ที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ให้ออกโฉนดที่ดินต่อไปได้ โดยไม่ต้องอ่านแปลภาพถ่าย ทางอากาศ แต่ที่ดินทุกแปลงจะต้องส่งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐ คือ กรมธนารักษ์ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบไปคานั้น กรณีนี้ กปร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ขัดกับหลักการในการพิจารณา ให้สิทธิในที่ดินแก่บุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ข้อเท็จจริงต้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า มีการครอบครองมาก่อนการเป็น ที่ดินของรัฐ โดยมีมาตรการของ กปร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ รองรับ ประกอบกับการมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ที่เห็นชอบในนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ข้อ ๑ ที่ว่า “รัฐไม่ควรให้ออกสารสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ”

(๒) ในประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า ข้อเท็จจริงในพื้นที่พิพาทตามการร้องเรียนนี้ ได้มีราษฎรเข้าไปครอบครองและทำประโยชน์ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการหวงห้ามที่ดินอยู่จำนวนมาก กระจาย ทั้งพื้นที่ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พ.ศ. ๒๔๗๕ การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ของราษฎรในระยะยาวให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ที่ต้องการได้เอกสารสิทธิในที่ดินอย่างเท่าเทียมกัน จึงเสนอให้มีการพิจารณาถอนการหวงห้าม โดยการกันเขตพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าว เฉพาะในส่วนที่ราษฎร ครอบครองและทำประโยชน์ออกจากเขตที่ได้หวงห้ามไว้ในปัจจุบัน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อดำเนินการต่อไปนั้น กปร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของกระทรวงการคลัง

(โดย กรมธนารักษ์)...

(โดย กรมธนารักษ์) ที่จะพิจารณาดำเนินการ ดังนั้น ข้อเท็จจริงต้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า มีการครอบครองมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐโดยใช้มาตรการของ กพร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ รองรับ และมีข้อสังเกตด้วยว่าการดำเนินการตามข้อเสนอที่กล่าวจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายไม่มีสิทธิใด ในขณะที่ผู้ละเมิดต่อกฎหมายกลับได้รับสิทธิประโยชน์จากการเรียกร้อง ซึ่งไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม และจะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดินของรัฐตามกฎหมายในพื้นที่อื่นต่อไปอย่างกว้างขวาง

อนึ่ง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่องการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎรในที่ดินเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามฯ จังหวัดนครสวรรค์ พระพุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งมีข้อกำหนดโดยสรุป ดังนี้

๑. ให้ กพร. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาความเห็นของ กพร. จังหวัดนครสวรรค์ และให้กรมธนารักษ์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบที่ราชพัสดุตามกฎหมาย ให้ความเห็นชอบไปตามความเห็นของคณะอนุกรรมการที่ กพร. แต่งตั้ง

๒. การใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาพิสูจน์สิทธิตามมาตรการของ กพร. ข้อ ๑.๓ ให้พิจารณาเป็นระวาง/หมู่บ้าน/ชุมชน กรณีมีร่องรอยทำประโยชน์เป็นหย่อม ๆ ไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ส่วนของพื้นที่ให้พิจารณาให้สิทธิในที่ดินทั้งพื้นที่

พิจารณาแล้วเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีข้อกำหนดเป็นการยกเว้นการปฏิบัติเฉพาะทางพื้นที่ และเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในเรื่องการพิสูจน์สิทธิที่ดินในเขตที่ดินของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรการของ กพร. ในขณะที่จังหวัดต่าง ๆ ได้พิสูจน์สิทธิที่ดินตามมาตรการของ กพร. อย่างเคร่งครัด และเป็นการจำกัดอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ที่จะต้องดูแลรับผิดชอบที่ดินราชพัสดุตามกฎหมาย นอกจากนี้การให้สิทธิในที่ดินทั้งแปลงแก่ราษฎรกรณีมีร่องรอยการทำประโยชน์ในภาพถ่ายทางอากาศไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ส่วนของพื้นที่ที่ขอพิสูจน์สิทธินี้เป็นการขัดกับหลักการของ กพร. ที่ให้สิทธิในที่ดินเฉพาะที่มีร่องรอยการทำประโยชน์เท่านั้น เพราะพื้นที่ที่ไม่พบร่องรอยการทำประโยชน์ถือว่าเป็นพื้นที่บุกรุกเข้าทำประโยชน์ภายหลังการหวงห้ามเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งมีความผิดตามกฎหมายไม่สมควรได้รับสิทธิประโยชน์ใด ๆ จากรัฐและขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เรื่อง นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎรที่กำหนดว่า รัฐไม่ควรให้ออกสารสิทธิในที่ดินแก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ

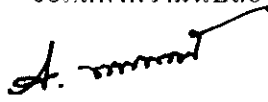
ดังนั้น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติงานและสร้างเงื่อนไขสังคมให้เกิดการชุมนุมประท้วงเรียกร้องสิทธิ เนื่องจากรัฐบาลมีแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎรต่างมาตรฐานกันและโดยเฉพาะจะทำให้มีผลกระทบต่อนโยบายแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎรทั่วประเทศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเห็นสมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ดังกล่าว โดยให้จังหวัดนครสวรรค์ และทุกจังหวัดพิสูจน์สิทธิที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ ตามแนวทางของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๕ และ มาตรการของ กพร. อย่างเคร่งครัด สำหรับการพิสูจน์สิทธิตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ของจังหวัดนครสวรรค์ ในพื้นที่หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาฯ พ.ศ.๒๕๔๕ ที่ผ่าน มาแล้ว ให้เป็นอันยกเลิก และกลับไปใช้แนวทางตามมาตรการของ กพร.ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหา การบุกรุกที่ดินของประเทศชาติมีแนวทางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธาน กพร.

ฝ่ายเลขานุการ

สำนักแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๒๓๘ ๘๖๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๓๘ ๘๖๐๘